

EDİTÖRDEN / From the Editor

Hız. Peygamber'in insanlığa ilettiği Din-i Mübini İslâm'ın asli metni olarak Kur'ân-ı Kerîm ve bu asli metnin hayata yansımış hali, bir başka deyişle usûlü olarak Sünnet-i Seniyye'nin bir bütün halinde muhataplarınca dikkate alınması ve hayata taşınması oldukça önemlidir. Zira Kur'ân-ı Kerîm'de, bir taraftan vahyin otoritesi tesis edilirken; bir diğer taraftan da elçi olarak gönderilen Hz. Muhammed'in (s.a.s.) 'içlerinden biri', 'kendilerine âyetleri okuyan', 'kitap ve hikmeti öğreten' vb. vasıflarına dikkat çekilerek özel durumuna işaret edilmekte, muhatapları karşısında Hz. Peygamber'in şahsının değeri ortaya konulmakta; akabinde onun hayat üslubu, ifadeleri, uygulamaları, hükümleri, onayları, kabulleri özel kılınmaktadır. Resûlullah'ın (s.a.s.) konumunun özel oluşunu bizzat inşa eden Kur'ân-ı Kerîm'dir. Çünkü Hz. Peygamber'in şahsı varlığının ötesinde, ifade, tutum ve onaylarıyla somutlaşan sembolik varlığı, vahyin hayata taşınmasını sağlayan ortamın oluşmasında çok önemli bir rol üstlenmektedir. Tam da bu nedenle Hz. Peygamber'in ifade ve tutumları bir metin formunda (hadis/sünnet) nakledilerek Kur'ân-ı Kerîm'in anlaşılması ve hayata taşınması için referans metin değeri ile İslâm İlim Tarihi'nde karşılık bulmuştur. Şer'î deliller hiyerarşisinde Kur'ân-ı Kerîm'in hemen akabinde Sünnet-i Seniyye'nin yer alışı tam da bu referans metin değeri ile doğrudan ilintilidir. Çünkü bu referans metin oluş durumu; Sünnet'in, Kur'ân'dan bağımsız olmadığı gerçeği ile doğrudan ilişkili olduğu kadar Sünnet'in sadece Kur'ân'dan ibaret olmadığı gerçeğini de beraberinde taşımaktadır. Hadis/Sünnet ile Kur'ân metni arasındaki bu bütünlük ve tamamlayıcılık ilişkisi, aslında Kur'ân-Kerîm ile birey/toplum arasında dinamik bir ilişkinin oluşması için ortak bir zemin tesis etmeyi hedeflemektedir. Bu ilişkinin ayrıştırılmasının, Kur'ân ve Sünnet arasındaki bağın en hafif ifadeyle görmezden gelinmesinin ise Müslüman dimağların susuz kalmasına, hayat pınarlarının kurumasına sebebiyet vereceği âşikardır. Bu minvalde "Kur'ân-Sünnet Bütünlüğü"nü'nün Diyanet İlmî Dergi'nin özel sayısına konu edinilmiş olması büyük önem arz etmektedir.

Bugüne kadar Kur'ân-Sünnet bütünlüğüne işaret eden birçok özgün çalışma kaleme alınmış olsa da çeşitli açılardan yazılmış olan makalelerin Diyanet İlmî Dergi'nin konulu sayısında bir arada sunulması ile meseleye dair bütüncül bir bakış açısı sunmak hedeflenmektedir. Bu sayıda Kur'ân-Sünnet bütünlüğü bağlamında dokuz makale yer almaktadır. Enbiya Yıldırım'ın "إعادة التفكير المقولة"أن القرآن يكفينا" في العصر الحديث adlı makalesinde "Kur'ân bize yeter" söylemini savunanlara karşı bu söylemin tutarsızlıkları ve imkânsızlığı üzerine somut örnekler ile cevap verilmektedir. Burhanettin Tatar'ın "Kur'ân ve Sünnet Bütünlüğü" Üzerine Felsefî Bir Analiz" başlıklı makalesinde ise "bütünlük" (uyum-birliktelik) kavramının analizi üzerinden Kur'ân-Sünnet birlikteliğinin incelenmesi konu-

ya dair farklı bir bakış açısı sunmaktadır. Güven Ağırkaya'nın "Kur'an ve Sünnet Birbirinin Neyi Olur?" makalesinde Kur'an-ı Kerim ve Sünnet'in birbirinden ayrılmaz bir bütün olduğu ilgili âyet ve örneklerden hareketle ortaya konulmaktadır. Sünnet ve hikmet kavramları arasındaki bağ üzerinden Kur'an-Sünnet bütünlüğü Recep Demir'in "Kur'an'daki Hikmet Kavramı Çerçevesinde Kur'an-Sünnet Bütünlüğü" adlı makalesinde hikmet kavramının mahiyeti nedir, sünnet vahiy midir soruları ile başka bir açıdan değerlendirilmektedir. Zişan Türcan "Hadisçilerin Kur'an-Sünnet İlişkisine Dair Düşüncelerinin Hadis Musannefatına Yansıması -*Sahihu'l-Buhârî* Örneği-" adlı makalesinde ise erken dönemde Kur'an-Sünnet ilişkisine dair Buhârî'nin *el-Câmi'u's-sahih* adlı eserinde bab başlıklarında diğer muhaddislere nazaran daha çok âyete yer vermesi ile Buhârî'nin zihnindeki Kur'an-Sünnet bütünlüğü üzerinde durmaktadır. Mehmet Cengiz ise "Kur'an ve Sünnet Bütünlüğü Üstüne Kurulu Bir Metodolojiye Sahip Buhârî'de (ö. 256/870) Kur'an'ın ve Sünnet'in Kaynaklık Otoritesi" adlı makalesinde *el-Câmi'u's-Sahih* adlı eserini Kur'an ve Sünnet bütünlüğünü göz önünde bulundurarak oluşturan ve "Buhârî'nin fikhî bab başlıklarındadır." düsturundan da hareketle Buhârî'nin konuya dair düşünce dünyasını mahiyetini tartışmaktadır. Bir diğer makale Ömer Faruk Atan'ın "Kur'an-Sünnet Bütünlüğünde Meşhur Haberin İşlevi" adlı çalışmasıdır. Bu çalışmada mütevatir ve ahad hadisin yanı sıra Hanefilerin ifade ettiği bir hadis türü olan meşhur haberden hareketle âyetlerin tahsis, takyid ve neshi üzerinde durularak Kur'an-Sünnet bütünlüğü incelenmektedir. Salih Kesgin'in "How Understanding/Misunderstanding Hadiths Affects The Meaning Of The Quranic Verses" adlı makalesinde ise Kur'an-Sünnet bütünlüğünün anlamaya etkisi bir örnek üzerinden tartışılmakta; Nisâ Sûresi 1. âyetten hareketle hadislerin doğru anlaşılmasının Kur'an'ın doğru anlaşılmasında önemli bir unsur olduğu vurgulanmaktadır. Ayşe Mine Akar'ın "Kur'an ve Sünnete Bağlılığı Açısından Tasavvuf" başlığını taşıyan çalışması ile de *Hakikat-ı Muhammediyye* ve *insan-ı kâmil* kavramları üzerinden tasavvuf ilminin Kur'an ve Sünnet ile olan bağı incelenmektedir.

Kur'an-Sünnet bütünlüğüne dair tefsir, hadis, fıkıh, felsefe ve tasavvuf gibi farklı disiplinleri merkeze alarak yapılan çalışmaların kaleme alındığı bu sayıda söz konusu makalelerin konuya farklı bakış açıları sunarak alana sağlayacakları katkı şüphesiz önemli olmakla birlikte konunun sadece bu makalelerle sınırlı olarak düşünülmesi elbette mümkün değildir. Bu bağlamda Kur'an-Sünnet bütünlüğüne işaret eden literatüre mütevazı bir katkı sağlayacağını ümit ettiğimiz çalışmamızdan müstefid olunmasını yüce Mevla'dan niyaz ediyoruz.

Gayret bizden Tefvik Allah'tandır.

Doç. Dr. Salih KESGİN